

הוראות ופסקי הלכה בענין תענית ושאר עינויים בט' באב במקום חולי או חיש לחולי הנגיף רח"ל על פי דעת מרן רבינו הגאב"ד הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שליט"א

- כל מקום שהוזכר 'לא יתענה' המכוון הוא שאסור לו להתענות.
- הגדרת אדם 'בקבוצת סיכון' הוא כל שיש לו בעיות בלחץ דם, חולה סוכרת, חולה לב, חולה במחלה כרונית, מעשן הרבה סיגריות ביום, וכן כל אדם מעל גיל 65.
- אשה מעוברת אינה בכלל קבוצת סיכון ודינה כאשה שאינה מעוברת.
- הגדרת 'חולה מאומת' הוא כל מי שנמצא חיובי בבדיקה, גם אם אין לו שום תסמינים.
- לא נידונו כאן אלא המקרים השייכים לחולי הבא מחמת הנגיף, ולא שאר מיני חולי הבאים מחמת סיבות רפואיות אחרות.

- א. אדם הנמצא בבידוד משום שהיה במגע עם חולה מאומת, שאינו חש כעת וגם לא היו לו מעולם תסמינים, וכן מי שבמשפחתו חולה מאומת ללא תסמינים, יש לו להתענות.
- ב. היה בקשר עם חולה מאומת שיש לו תסמינים, גם אם היה עמו בקשר ביומיים שקודם הופעת התסמינים. בתוך חמשה ימים מהקשר עמו יתענה, ובאם ירגיש חולשה, או שיופיע אצלו תסמין ואפילו קל, יפסיק לצום גם אם אינו בקבוצת סיכון. ואם עברו כבר חמשה ימים מאז שהיה בקשר עם החולה, יתענה כדרכו גם אם הוא בקבוצת סיכון.
- ג. אם כל חשש החולי אצלו הוא מפני שאיבד את חוש הטעם או הריח, ואין לו מלבד זאת שום תסמינים אחרים, אחר עשרה ימים מאיבוד חוש הטעם והריח צריך להתענות, גם אם לא חזר אצלו החוש, וגם אם הוא בקבוצת סיכון, ואין הבדל בזה אם אכן אומת כחולה בבדיקה או לא.
- ד. לא אומת כחולה, והחשש לחולי אצלו הוא מחמת שיעולים וכדו', אם השיעול מתמשך והתקפי, יבש וללא ליחה [לרוב יבואו חום או סימני חום קודם לתחילת השיעולים אך גם מבלי זאת] כל זמן שהוא עדיין משתעל לא יתענה.
- ה. במקום שחשש החולי הוא מחמת חום או חולשה, אם החולשה היא קלה ורגילה, יש להורות לו אם לצום או לא, לפי מצב החום והחולשה בפני עצמם. אך אם היו לו כאבי שרירים כבר בתחילה עם הרגשת החום [גם אם כעת אין לו אלא חום או חולשה] יש לחוש בזה שהוא מחמת הנגיף ולא יתענה.
- ו. אדם שלא היה לו חום ולא חש בשום תסמינים, שעשה בדיקה אקראית ונמצא בה חיובי, בתוך חמשה ימים לבדיקה לא יתענה, ולאחר שעברו חמשה ימים מהבדיקה יתענה, גם אם הוא בקבוצת סיכון. ואם ח"ו לא יחוש בטוב במשך הצום, יפסיק התענית, וכ"ש אם הוא בקבוצת סיכון.
- ז. עשה את הבדיקה מחמת שהיה בקשר עם חולה מאומת, ונמצא בה חיובי, אך אין לו שום תסמינים, יש לו להמתין שבעה ימים מהיום שהיה בו בקשר עם החולה, ולא יתענה באותם הימים, ואם עברו שבעה ימים יתענה.
- ח. חולה מאומת שהיו לו תסמינים כשיעול או/ו חום, [אפי' שבעלמא אין סיבה לפוטרו מחמת החום], עד עשרה ימים מתחילת התסמינים לא יתענה, וגם אם עברו לו תסמיני השיעול והחום, וחש כעת כרגיל. ולאחר עשרה ימים יתענה. אם אחר עשרה ימים עדיין יש לו שיעולים יש"ח.
- ט. חולה מאומת שהיו לו תסמינים של חולשה, אפי' אם מרגיש שעדיין לא חזר לכוחו הראשון, וגם אם הוא בקבוצת סיכון, מ"מ אם עברו עשרה ימים לחוליו יתענה. ואם מרגיש חלש ישאל חכם.
- י. חולה שהבריא בס"ד, ובעת חוליו היה זקוק לעזרה רפואית. אם נזקק למסכת חמצן, לא יתענה בחודש שלאחר שנותק ממנה. ואם נזקק למכונת הנשמה, לא יתענה בחודשיים שאחר היום ששוחרר ממנה לגמרי. ואם נזקק למכשיר אקמו [לב ריאה] לא יתענה גם חצי שנה לאחר שהשתחרר מהחמצן, ולאחר חצי שנה יש"ח.

• וזאת למודעי, כי כל הנ"ל הוכרע בהתייעצות עם רופאים בכירים שומרי תורה ומצוות שיחי'

בתפילה ובחנונים, קמיה צור עולמים, שומע שוועות, שנזכה ל"והסירותי מחלה מקרבך"
ויקוים בנו מקרא שכתוב "וצום החמישי, יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים".

הוראות ופסקי הלכה בענין תענית ושאר עינויים בט' באב

במקום חולי או חשש לחולי הנגיף רח"ל

על פי דעת מרן רבינו הגאב"ד הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שליט"א

תשעת הימים.

- א. מסכה – אינה חשובה כבגד לעניין לבישת בגדים מכובסים, מ"מ איסור כיבוס הוא גם ברחיצת המסכה, [בין במסכות העשויות מבד, בין המסכות הכירורגיות], ואם אין לו להחלפה מותר לכבס, במקום שיש צורך גדול.
- ב. במקום שמקפידים שלא יטבלו במקווה לפני הרחיצה, ירחץ במים קרים, וצריך ליזהר שלא לרחוץ את כל גופו בבת אחת, ואם אי אפשר לו לרחוץ במים קרים ירחץ במים פושרים, [גדר מים פושרים – הינו שאינו נהנה מחמימות המים], ואם מקפידים שירחצו בסבון, ירחץ אבר אבר בסבון.
- ג. אם משום החשש מנגיף מקפיד להתרחץ לאחר טבילה במקווה, כיון שחושש מזיהום מי המקווה, אם הדבר הכרחי לו ירחץ בצונן לא כל גופו בב"א, ואם אי אפשר לו לרחוץ במים קרים ירחץ במים פושרים, [וכגדר מים פושרים].
- ד. איש צוות רפואי שחזר מטיפול בחולים, ומפני החשש מהדבקה בגמר המשמרת, רוחץ את גופו, ומכבס את בגדיו. מותר לו לרחוץ גופו כפי מה שנתבאר לעיל אוות ב', ולכבס בגדיו, [כדין קטנים שמלכלכים הרבה], ואם נצרך יכול אף לגהץ, ולא יתלה הכביסה בחוץ רק ייבש הבגדים בצנעה, וקודם שילבשם ילכלך אותם בקרקע קודם שיחזור ללבשם. וכן הדין באיש צוות רפואי שמטפל בחולי הנגיף, שצריך לרחוץ גופו ולכבס בגדיו.
- ה. מי שיש בביתו ר"ל חולה בנגיף, ויש חשש שידבקו שאר בני ביתו, מותר להחליף בגדים, ומגבות ידיים, ורחצה, או לנקות החדר שהחולה השתמש בו, אם הוא מועיל למנוע הדבקה. אך אין היתר להחליף כלי מטה ומגבות בשביל הרגשה נעימה יותר של החולה או בני הבית שנמצאים בבידוד.
- ו. גם חולה שאין לו חוש טעם אין לו להקל באכילת בשר ויין.
- ז. נמצא בבית חולים רח"ל, ובית חולים רוצה שיחליף בגדים, ויתרחץ, מותר לו להחליף הבגדים ולרחוץ וכפי המבואר לעיל אוות ב'.
- ח. יש להימנע מהחלפת כלי מטה אם הוא מאושפז או שנמצא במלונית. כמו כן אסור להניח את בגדיו כדי שייקחו אותם לכביסה. כמו כן ישתדל שינקו את חדרו רק להוציא הכלכלוך ולא לשם נקיון.

ט' באב.

- א. חולה ר"ל בנגיף, שהותר לו האכילה, חייב לנהוג בשאר עינויים ואיסורים בת"ב. אך אם סובל משעולים, או מקושי בנשימה יכול להקל בדין שינוי משכבו.
- ב. גם אם הוא מזיע מלבישת המסכה אסור לו לרחוץ את פניו.
- ג. מי שמקפיד להשתמש בכל זמן לחטא באלכוה'ל את הידיים, אם מקפיד על כך ביותר במשך כל ימות השנה, יכול להקל לחטא את ידיו גם בט' באב.
- ד. אם מחשש להידבק בנגיף מקפיד מאוד לשטוף את ידיו במים, כשחוזר לביתו וכד', אם יש לו צער הרבה, כשלא רוחץ את ידיו, יכול להקל ברחיצת הידיים.
- ה. אם התעסק בדברים של חולה, יכול לרחוץ אח"כ את ידיו בצונן.
- ו. איש צוות רפואי שחוזר לביתו, ורגיל להחליף בגדיו ולרחוץ גופו, למנוע ממנו מחלות, אסור לו לרחוץ את גופו, אך מותר לו להחליף את בגדיו.
- ז. חולה שנמצא בבית חולים יש לו להימנע מהחלפת בגדיו בט' באב, וכן ימנע שיחליפו את מצעי מיטתו.
- ח. אין צריך להימנע מעשית בדיקות לנגיף, בט' באב, ואף לא קודם חצות היום.

בתפילה לרבש"ע, שנזכה ל"והסירותי מחלה מקרבך".

ויקריים בנו הפסוק, "וצום החמישי, יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים".